

ARCHIWUM

HISTORII FILOZOFOII
— I MYŚLI SPOŁECZNEJ —

ARCHIVE OF THE HISTORY OF PHILOSOPHY
AND SOCIAL THOUGHT

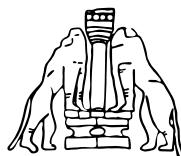

ARCHIWUM

HISTORII FILOZOFOFII — I MYŚLI SPOŁECZNEJ —

ARCHIVE OF THE HISTORY OF PHILOSOPHY
AND SOCIAL THOUGHT

VOL. 56 / 2011

INSTYTUT FILOZOFOFII I SOCJOLOGII POLSKIEJ AKADEMII NAUK
INSTYTUT FILOZOFOFII UNIWERSYTETU MIKOŁAJA KOPERNIKA

Zespół redakcyjny/Editorial Staff

Seweryn Blandzi (redaktor naczelny/Editor-in-Chief)

Danilo Facca (z-ca redaktora naczelnego/Co-Editor)

Halina Floryńska-Lalewicz (sekretarz redakcji/Assistant Editor)

Przemysław Parszutowicz (sekretarz redakcji/Assistant and Web Editor)

Małgorzata Bogaczyk-Vormayr, Jerzy Giebułtowski, Norbert Leśniewski,
Leszek Skowroński, Wojciech Starzyński, Wojciech Wrotkowski, Marcin Zdrenka

Rada Programowa/Advisory Board

Stanisław Borzym (Honorowy Przewodniczący/Honorary Chairman)

Jacek Migasiński (Przewodniczący/Chairman)

Tomasz Bartel, Silvia Bonacchi, John D. Caputo (Syracuse), François Chirpaz (Lyon),
Johnny Christensen (Copenhagen), Brian O'Connor (Dublin), Rolf Darge (Salzburg),
Juliusz Domański, Adam Drozdek (Pittsburgh), Michael Erler (Würzburg),
Michel Fattal (Grenoble), Günter Figal (Freiburg), Tadeusz Gadacz, Alexandre
Guimarães Tadeu de Soares (Uberlândia), Eugeniusz Górski, Wolfram Hogrebe (Bonn),
Steffen Huber, Anna Kelesidou (Athens); Agnieszka Kijewska, Theodore Kisiel
(Northern Illinois), Zbigniew Król, Zbigniew Kuderowicz, Dariusz Łukasiewicz,
Sławomir Mazurek, Kamila Najdek, Krzysztof Narecki, Zbigniew Ogonowski,
Stefano Poggi (Firenze), Marcin Poręba, Roger Pouivet (Nancy), Jarosław Rolewski,
Livio Rossetti (Perugia), Clemens Sedmak (Salzburg), Gerhard Seel (Bern),
Josef Seifert (Liechtenstein), Marian Skrzypek, Maciej Soin, Pirmin Stekeler-
Weithofer (Leipzig), Tadeusz Szawielski, Lech Szczucki, Janusz Tazbir, Robert Theis
(Luxembourg), Marian Wesoły, Claus Zittel, Zbigniew Zwoliński, Jolanta Żelazna

Redakcja tomu/Editors of this Issue

Seweryn Blandzi, Danilo Facca, Przemysław Parszutowicz

PL ISSN 006-6874

© Copyright by Archiwum Historii Filozofii i Myśli Społecznej 2011

Warszawa–Toruń 2011

Adres redakcji/Editorial Office:

Instytut Filozofii i Socjologii PAN

ul. Nowy Świat 72, pok. 118,

00-330 Warszawa

ahf@ifispan.waw.pl

www.ahf.ifispan.pl

Skład i korekta: Wydawnictwo IFiS PAN

Druk i dystrybucja: Wydawnictwo UMK w Toruniu

Projekt graficzny: Piotr M. Kozanecki

Spis treści

Z B I G N I E W K RÓŁ	9
The Development of the Ancient Theories of Proportions	
T O M A S Z M RÓŻ	33
Felicjan Antoni Kozłowski (1805–1870) – pierwszy tłumacz dialogów Platona na język polski	
L E S Z E K S K O W R OŃSKI	53
Dlaczego konieczne jest nowe polskie tłumaczenie <i>Etyki nikomachejskiej</i> Arystotelesa?	
M A R I A N A N D R Z E J W E S OŁY	69
<i>Uczta mędrców czy sofistów?</i> Wokół antyfilozoficznej wymowy dialogu Atenajosa	
M I K OŁAJ D O M A R A D Z K I	81
From Etymology to Ethnology. On the Development of Stoic Allegorism	
A L E X A N D R E G U I M A R Ā E S T A D E U D E S O A R E S	101
Quelques remarques sur la fondation cartésienne dans «La recherche de la vérité» de Descartes	
W. J U L I A N K O R A B - K A R P O W I C Z	117
Sociability versus Conflict: Grotius's Critique of the Doctrine of <i>Raison d'État</i>	
F R A NÇOIS C H I R P A Z	133
Hume et le procès de la métaphysique	
J O A N N A Z I O B R O W S K A	155
Wyobrażeniowa poetyka złą w utworach Voltaire'a	
P I R M I N S T E K E L E R - W E I T H O F E R	177
Verstand und Vernunft. Entwicklung des Selbstbewusstseins in Hegels <i>Phänomenologie des Geistes</i>	
K R Z Y S T O F S OŁODUCHA	199
Łowca motyli. Hans Lipps – kilka uwag o biografii	

SPIS TREŚCI

P R Z E M Y S Ł A W P A R S Z U T O W I C Z	215
Substancja jako funkcja. Krytyczne pojęcie substancialności i problem syntezy <i>a priori</i>	
W O L F R A M H O G R E B E	233
Mantics and Hermeneutics	
J O A N N A Z E G Z U Ł A - N O W A K	247
Henryk Elzenberg a szkoła lwowsko-warszawska. Złożoność wzajemnych relacji	
D O R O T A S E P C Z Y Ń S K A	275
O osobliwości filozofii polityki	

Przekłady

K A R O L C H R O B A K	305
Kultura a odpowiedzialność człowieka. Na marginesie eseju Ernsta Cassirera <i>Naturalistyczne i humanistyczne uzasadnienie filozofii kultury</i>	
E R N S T C A S S I R E R	317
Naturalistyczne i humanistyczne uzasadnienie filozofii kultury. Przeł.: K. Chrobak	

Contents

Z B I G N I E W K RÓŁ	9
The Development of the Ancient Theories of Proportions	
T O M A S Z M RÓŻ	33
Felicjan Antoni Kozłowski (1805–1870) – the First Translator of Plato’s Dialogues into Polish	
L E S Z E K S K O W R OŃSKI	53
Why is a New Polish Translation of Aristotle’s <i>Nicomachean Ethics</i> Necessary?	
M A R I A N A N D R Z E J W E S OŁY	69
<i>The Learned Banqueteurs or The Deipnosophists?</i> About the Anti-Philosophical Significance of Athenaeus’ Dialogue	
M I K OŁAJ D O M A R A D Z K I	81
From Etymology to Ethnology. On the Development of Stoic Allegorism	
A L E X A N D R E G U I M A RÃES T A D E U D E S O A R E S	101
Some Notes Regarding the Cartesian Foundation in Descartes’ <i>La recherche de la vérité</i>	
W. J U L I A N K O R A B - K A R P O W I C Z	117
Sociability versus Conflict: Grotius’s Critique of the Doctrine of <i>Raison d’État</i>	
F R A N Ç O I S C H I R P A Z	133
Hume: Metaphysics on Trial	
J O A N N A Z I O B R O W S K A	155
The Poetics of Evil and its Imagery in Voltaire’s Works	
P I R M I N S T E K E L E R - W E I T H O F E R	177
Understanding and Reason. On the Development of Logical Self-Consciousness in Hegel’s <i>Phenomenology of Spirit</i>	
K R Z Y S T O F S OŁ O D U C H A	199
Butterflies Hunter. Hans Lipps – a Few Comments about the Biography	

CONTENTS

PRZEMYSŁAW PARSZUTOWICZ	215
Substance as Function. Critical Concept of Substantiality and the Problem of Synthesis <i>a priori</i>	
WOLFRAM HOGREBE	233
Mantics and Hermeneutics	
JOANNA ZEGZUŁA-NOWAK	247
Henryk Elzenberg and the Lvov-Warsaw School. The Complexity of Mutual Relations	
DOROTA SEP CZYŃSKA	275
The Peculiarity of Political Philosophy	

Translations

KAROL CHROBAK	305
Culture and Human Responsibility	
ERNST CASSIER	317
Naturalistic and Humanistic Fundation of Philosophy of Culture. Trans. by K. Chrobak	